

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/108/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123010318
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3123010318.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. novembra 2023 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.X.XXXX v C., trvale bytom D. E., F. D. G. XXXX/X, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom (ďalej len "ÚVTOS Dubnica nad Váhom"), ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/80/2023 zo dňa 3.7.2023 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. napadnuté uznesenie sa z r u š u j e a okresnému súdu sa u k l a d á , aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske sp. zn. 1T/28/2020 zo dňa 27.05.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/63/2020 zo dňa 09.07.2020 bol A. B. odsúdený pre spáchanie zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 56 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bolo odsúdenému uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Uznesením súdu prvého stupňa bolo rozhodnuté nasledovne (citácie):

I. Podľa § 66 odsek 1 písmeno b), odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 415 odsek 1 Trestného poriadku sa odsúdený A. B., nar. XX.XX.XXXX, podmienčne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Partizánske sp. zn. 1T/28/2020 zo dňa 27.05.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/63/2020 zo dňa 09.07.2020.

II. Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu 5 (päť) rokov a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným 3 (tri) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúce obmedzenia a povinnosti:

- podľa § 51 odsek 3 písmeno b) Trestného zákona zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok,
- podľa § 51 odsek 3 písmeno d) Trestného zákona zákaz vstupu do krčiem, pubov, barov a inak označených zariadení určených prevažne na konzumáciu alkoholických nápojov,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno j) Trestného zákona príkaz podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo psychologickému poradenstvu,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno g) Trestného zákona príkaz dokončiť celé štúdium na Strednej odbornej škole technickej v Dubnici nad Váhom v odbore strojní mechanik, resp. dokončiť celé štúdium na akejkoľvek inej strednej odbornej škole na území Slovenskej republiky v rovnakom alebo obdobnom odbore,

- podľa § 51 odsek 4 písmeno k) Trestného zákona príkaz zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, po ukončení vzdelávania.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prokurátor sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia. V jej písomných dôvodoch uviedol, že pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné dôsledne prihliadať na všetky poznatky o osobe odsúdeného vyplývajúce z jeho predchádzajúceho života, a teda aj na jeho osobnostné a charakterové vlastnosti. Z odpisu registra trestov vyplýva, že na odsúdeného už bolo v minulosti pôsobené podmiennečným trestom odňatia slobody, pričom sa opakovane dopustil násilnej trestnej činnosti. Z hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu vyplýva, že odsúdený opakovane porušil ústavný poriadok a že ústav na výkon trestu neodporúča jeho podmiennečné prepustenie. Jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá. Odsúdený mal možnosť v minulosti preukázať zmenu svojho správania, avšak túto nevyužil. Vzhľadom na trestnú minulosť odsúdeného, ako aj hodnotenie ústavu na výkon trestu možno ustáliť, že odsúdený má tendenciu páchať násilnú trestnú činnosť. U odsúdeného tak má do popredia vstúpiť represívna zložka trestu. Materiálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie odsúdeného je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností jeho predchádzajúceho života vrátane jeho skorších odsúdení. U odsúdeného tak nie je možné predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život. Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, keď napadnuté uznesenie je predčasné, pretože súd prvého stupňa sa nevyšporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre svoje rozhodnutie.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval jeho podmiennečné prepustenie.

Ďalej sa krajský súd stotožnil aj s tým záverom súdu prvého stupňa, že odsúdený splnil formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe výkonu potrebných 2/3 výmery trestu odňatia slobody (§ 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák.). Ostatne tento záver súdu prvého stupňa prokurátor ani nespochybňoval.

Krajský súd sa ale zatiaľ nemôže stotožniť s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného boli splnené obe materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa a očakávania vedenia riadneho života.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného

v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie. Aby bolo možné zodpovedne posúdiť, či odsúdený preukázal polepšenie, je nevyhnutné dôsledne sa zaoberať aj jeho kritickosťou k spáchanej trestnej činnosti.

Z hľadiska hore uvedených úvah neuniklo pozornosti krajského súdu, že súd prvého stupňa nedostatočne posúdil vzťah odsúdeného k alkoholu, keď sa uspokojil so správou riaditeľa ústavu na výkon trestu, z ktorej vôbec nevyplýva, ako sa prejavoval postoj odsúdeného k požívaniu alkoholu počas výkonu trestu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odsúdený je čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti, kedy časť viny presúva na alkohol, pričom trestnú činnosť, pre ktorú vykonáva trest odňatia slobody spáchal práve pod vplyvom alkoholu. Nie je ale zrejmé, aký postoj vo vzťahu k alkoholu prezentoval odsúdený počas výkonu trestu a či prípadne v tomto smere prejavil snahu o nápravu svojej osoby vo vzťahu k užívaniu alkoholických nápojov v podmienkach výkonu trestu. Samotné vyhlásenie odsúdeného na verejnom zasadnutí vo vzťahu k požívaniu alkoholických nápojov nepovažuje krajský súd za dostatočné, nakoľko ide o jednorazové vyjadrenie odsúdeného a nie jeho dlhodobý postoj, o ktorom postoji možno poznať nadobudnúť len od ústavu na výkon trestu.

Z oboznámeného psychiatrického znaleckého posudku na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa navyše vyplýva, že u odsúdeného bola zistená závislosť od alkoholických nápojov, z ktorého dôvodu mu bolo uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Hoci to z hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu nevyplýva, z výpovede odsúdeného na verejnom zasadnutí sa javí, že tento počas výkonu trestu ochranné protialkoholické liečenie neabsolvoval.

Taktiež je potrebné dodať, že u odsúdeného iba čiastočná kritickosť k spáchanej závažnej násilnej trestnej činnosti (zločin lúpeže so zbraňou) evokuje otázku, či v dostatočnej miere preberá zodpovednosť za svoje konanie, alebo vinu zvaľuje iba na alkohol, vzťah ku ktorému podľa názoru krajského súdu nebol dostatočne zistený. Krajský súd k tomuto uvádza, že riadne nezistený postoj odsúdeného k požívaniu alkoholických nápojov a na to nadväzujúca čiastočná kritickosť k spáchanej trestnej činnosti nemôže byť nateraz vyhodnotená ako prejav polepšenia. Totiž je nevyhnutné uviesť, že dôvodom páchania trestnej činnosti malo byť u odsúdeného to, že chcel získať jedlo, avšak po požití alkoholu sa ho rozhodol získať „netradičnou“ a značne nebezpečnou formou (s čiernou kuklou na hlave, s nožom v ruke, ktorým už smeroval útok na oblasť krku a ramena poškodeného).

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Úlohou súdu prvého stupňa po vrátení veci na nové konanie bude vyžiadať si aktuálne hodnotenie odsúdeného z ústavu na výkon trestu so zameraním aj na postoj odsúdeného k požívaniu alkoholických nápojov a jeho účasti na osвете k užívaniu alkoholických nápojov počas výkonu trestu odňatia slobody, tento dôkaz potom oboznámiť na verejnom zasadnutí, pri zachovaní práva odsúdeného sa k nemu vyjadriť, tiež bude musieť dôsledne dopočuť odsúdeného k hore naznačeným otázkam, najmä k otázke jeho čiastočne kritického postoja k trestnej činnosti a požívaniu alkoholu, a opätovne posúdiť vo vyššie naznačenom smere, či sú u neho splnené materiálne podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Aktuálne hodnotenie odsúdeného z ústavu na výkon trestu bude nevyhnutné oboznámiť aj z toho dôvodu, či sa správanie odsúdeného vo výkone trestu stabilizovalo, keď negatívne nateraz vyznieva okrem horšej adaptácie aj opakované porušenie ústavného poriadku (hoci menej závažným spôsobom) odsúdeným, pričom v jednom prípade tak konal iba tri dni po tom, ako napísal svoj návrh o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.